

Informatie over de grote barracuda

De barracuda is een bewoner van tropische en subtropische wateren en leeft in de drie grote oceanen. Ook in het Caribische gebied komt deze torpedovormige roofvis voor. De meeste soorten zijn ongevaarlijk, maar toch doen de wildste verhalen de ronde. Als je ze goed bekijkt, snap je wel waarom.

School jonge barracuda's

We noemen de grote barracuda ook wel de "snoek van de zee". Niet alleen omdat ze familie van elkaar zijn, maar ook omdat ze heel erg op elkaar lijken. De barracuda is lang, slank en heeft 2 rugvinnen, die ver van uit elkaar staan. Hij is snel en net zo vraatzuchtig als de zoetwater snoek. Zijn lange bek staat vol vlijmscherpe dolktanden. Jonge dieren zwemmen in scholen, terwijl de volwassene ook wel solitair leven. De dieren die in schoolverband leven vallen zelden mensen aan.

De barracuda is een indrukwekkende vis om te zien. En er valt heel wat interessants over te vertellen. Hieronder vind je heel veel informatie over deze roofvis die je goed kunt gebruiken in bijvoorbeeld een spreekbeurt.

Hoe ziet de barracuda er precies uit?

Belangrijkste kenmerken

De grote barracuda heeft een slank, gestroomlijnd lichaam dat, als je 'm recht van voren aankijkt, in het midden rond is. De bovenkant van zijn kop is bijna plat en de bek is erg groot. In de bek zitten grote scherpe dolktanden. De onderkaak steekt een beetje uit. Op de rug staan twee vinnen, op de borst staat er aan elke kant één en nog één achter op de buik. Ook zit er bij de kieuwen aan elke kant een vin.

Kleur

De volwassen barracuda heeft een zilverachtige kleur die licht is, bijna wit, aan de onderkant en donker, wat donker bruinig, aan de bovenkant. Je herkent de *grote* barracuda aan de stippen die hij heeft aan de onderkant van zijn zijde, de andere soorten barracuda's hebben deze niet.

Van bovenaf gezien is de barracuda dus donker, van onderaf gezien juist licht. Dat is erg handig bij het jagen. Als een prooivis onder hem zwemt en door het water omhoog kijkt naar het licht, dan ziet hij de barracuda veel moeilijker. Maar zwemt de prooivis boven de barracuda en kijkt omlaag de diepte in, dan is de barracuda ook weer moeilijk te zien.

Bij jonge barracuda's is het allemaal net even anders. Zij hebben een zilver getint gestreept lijf. Deze strepen verdwijnen naarmate ze ouder worden en bij een volwassen vis zijn ze helemaal niet meer te zien. De jonge vissen zijn in staat om de tinten van hun lichaam aan te passen aan de omgeving, zodat ze minder opvallen voor hongerige roofvissen. Maar ook minder opvallen voor kleinere prooivissen. Ook bij het zwemmen in scholen is het voor een aanvallers lastiger om zich te concentreren op één van de vissen.

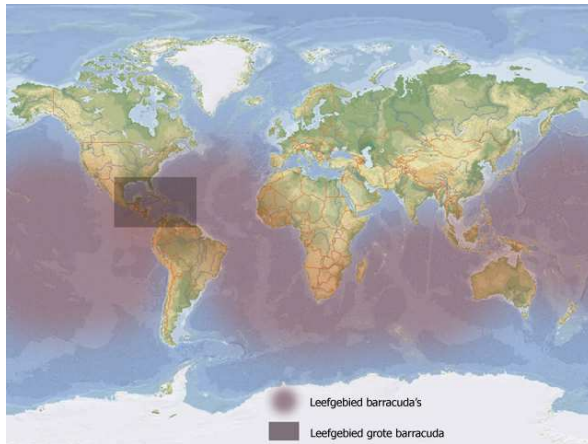
De bek

De barracuda heeft een grote bek met twee rijen scherpe tanden. Dit maakt hem tot een geduchte jager. De buitenste rij tanden op de kaak is kleiner en vlijmscherp. De binnenste rij tanden zijn groter. De driehoekige tanden met hun scherpe randen gebruikt hij om de prooi te grijpen en aan stukken te scheuren. Kleinere vissen slikt hij in één keer door. Doordat de tanden in de bovenkaak precies passen in de ruimte tussen de tanden van de onderkaak, kan de barracuda zijn bek helemaal dicht doen. Dat maakt het bijna onmogelijk om uit zijn bek te ontsnappen als prooi.

Wat een scherpe tanden!

Waar leven de barracuda's?

Er zijn verschillende soorten barracuda's die verspreid leven over de drie bekendste oceanen: de Grote Oceaan, de Atlantische Oceaan en de Indische Oceaan.

De barracuda leeft in de tropische en subtropische wateren. Je komt hem dus niet in onze Noordzee tegen, want die is te koud voor deze roofvis. Wel komen er een aantal kleinere soorten voor in de Middellandse Zee.

De *grote* barracuda komt vooral voor in het Caribische gebied. Dat is gebied waar ook de Nederlandse Antillen liggen. Het water is er lekker warm, en er zijn veel riffen waar veel prooivissen leven.

De barracuda leeft vooral vlak onder de oppervlakte van het water. Zijn kleur maakt hem, zoals we eerder al vertelden, moeilijk te zien door de prooivissen die onder hem zwemmen. De grote barracuda leeft en jaagt meestal alleen, maar de jongere barracuda's leven in scholen bij elkaar. Soms ziet men ook wel eens scholen van volwassen grote barracuda's zwemmen.

Toch komt het ook regelmatig voor dat de barracuda dieper duikt om te jagen. In dat geval kunnen ze tot wel 100 meter diep komen.

Wat eet de barracuda?

Menukaart

De barracuda is een echte jager, een roofdier. Hij eet andere vissen die hij opspoort met zijn ogen. Hij moet zijn prooi dus kunnen zien. Zijn voorkeur gaat uit naar vissen die in scholen leven. Hoe meer vissen bij elkaar, hoe makkelijker het is er een paar te vangen. De barracuda is niet echt kieskeurig met eten. Eigenlijk lust hij alle vissen wel rauw. Jonge barracuda's eten bijvoorbeeld haringen, sardines, mul en ansjovis. De volwassenen eten ook wel tonijn, makreel en andere grotere vissen.

Hoe jagen ze?

Barracuda's zijn onberekenbaar. Anders dan haaien zwemmen ze niet langzaam dichterbij en vallen plotseling aan, maar ze houden de boel de hele tijd in de gaten. Tijdens de jacht gaan ze op hun gezichtsvermogen af en bekijken alles, wat opvalt door speciale bewegingen of kleur, nauwkeurig.

Een grote barracuda met prooi

Vaak hangen barracuda's vrijwel bewegingloos boven het rif, in evenwicht gehouden door minieme bewegingen van hun borst- en staartvinnen. Dit gebrek aan beweging, samen met de donkergekleurde rug en de lichte onderkant, maakt hen vrijwel onzichtbaar. Ze volgen een school vissen, zoals een herdershond een kudde schapen. Ze slaan pas toe als ze honger hebben. Dan kiezen ze doelbewust een slachtoffer en gunnen de andere dieren geen blik waardig. Wanneer de vis verorberd is neemt de barracuda zijn oude plaats weer in en wacht op het volgende slachtoffer of school vissen.

De barracuda is wanneer hij volwassen is een grote vis, tot wel 3 meter lang. Alleen de jonge vissen lopen kans door andere roofvissen gegeten te worden. Volwassen barracuda's moeten alleen oppassen voor dolfinen, grote haaien en een enkele grote tonijn. Maar het komt niet vaak voor dat een volwassen barracuda wordt aangevallen en opgegeten.

Valt de barracuda mensen aan?

Er zijn slechts weinig gevallen bekend van aanvallen op mensen, maar er is genoeg angst ingeboezemd om als zwemmer of duiker op je hoede te zijn. Veel mensen zijn bang voor een barracuda dan voor een haai. Een barracuda valt een mens niet zomaar aan, pas wanneer hij zich bedreigd voelt zal hij ervoor kiezen om de mens aan te vallen. Of wanneer hij wel heel erg hongerig is...

Ongelukken met barracuda's ontstaan door:

- Troebel water, waardoor je opeens een barracuda voor je ziet opduiken en deze dan schrikt en voor de aanval kiest.
- Glimmende objecten (sieraden of duikuitrusting), want die glimmen net als kleine visjes en dus denkt de barracuda dat er te eten valt.
- Voeren van vissen door duikers, waardoor de barracuda op de vissen afkomt die rond de duiker samenscholen om te eten.
- Territoriumdrift, dus wanneer je te dicht in de buurt komt van wat de barracuda als zijn plek in het water beschouwt.

Kan je de barracuda eten?

Hoewel je de barracuda kunt eten, staat deze vis bijna nergens op de menukaart. De vis schijnt ongeveer net zo te smaken als tonijn. Het probleem met juist de *grote* barracuda is dat het vlees van deze vissen giftig kan zijn. Dat komt doordat de barracuda onder ander vissen eet die zelf algen eten. In veel algen in het Caribische gebied zit een soort vergif (met de moeilijke naam ciguatoxine) dat ziekte bij de mens kan veroorzaken. Door het eten van vissen die deze algen eten, komt dat gif ook in de grote barracuda terecht. Wanneer wij dat vlees eten kunnen we er flink ziek van worden.

Hoe kan de barracuda onder water leven?

Ademt een barracuda net als wij?

Ja en nee. Ja, want net als de meeste andere vissen gebruiken ze net als wij zuurstof om te overleven. Maar nee, omdat ze niet op de zelfde manier als wij ademen. Vissen hebben namelijk geen longen. Ze hebben een orgaan achter de kop dat lijkt op een accordeon, de kieuwen. Om te kunnen ademen slokken de meeste vissen water door hun mond op en pompen het via de kieuwen weer naar buiten. Zo komt het bloed in de kieuwen in aanraking met het zuurstof in het water en neemt het bloed de zuurstof op. Dus als je een barracuda zijn bek wijd open ziet doen, dan is het waarschijnlijk alleen maar om even flink een frisse hap lucht te nemen...

Hier zitten de kieuwen

Zwemmen

Net als de meeste andere grote vissen is de barracuda zwaarder dan water en zou dus normaal gesproken altijd moeten zwemmen om te voorkomen dat hij zou zinken. Maar daar wordt hij erg moe van en dat is niet handig als je op vissen moet jagen. Daarom heeft de barracuda een speciale zwemblaas waarmee hij snel omhoog en omlaag kan gaan in het water of stil kan blijven hangen op één plaats in het water zonder al te veel moeite. Zo kan hij zijn energie sparen om te jagen.

Een zwemblaas is een ruimte in de vis, een blaas, die gevuld is met een soort gas. Door het gas uit de blaas te laten lopen wordt de barracuda zwaarder en kan hij omlaag. Door er gas in te laten wordt hij juist lichter en kan hij omhoog drijven.

De grote barracuda's in Blijdorp

Je kunt in Blijdorp de barracuda's zien zwemmen in het grootste aquarium van het Oceanium, het haaienbassin. Vroeger zaten ze in een aquarium naast de murene's iets verderop in het Oceanium. Dat bleek toch wel een beetje krap en de barracuda's zwommen dan ook in het begin vaak tegen de ruit. Ze konden hier als het ware niet even lekker "de vinnen strekken". Nu ze in het haaienbassin zitten hebben ze de ruimte en kan je ze vanuit de tunnel die door het bassin loopt heel goed zien. Soms zwemmen ze alleen, soms in een kleine school. Soms langzaam en soms snel. En je ziet ze ook regelmatig stil hangen.

De tunnel door het haaienbassin

De barracuda's zwemmen tussen alle andere vissen en schildpadden. Toch eten ze de andere vissen niet op en worden ze ook niet door de haaien aangevallen. Dat komt omdat het een héél erg groot aquarium is: 25 meter breed, 35 meter lang en 6 meter diep. En er gaat maar liefst 3 miljoen liter water in! De dieren hebben daardoor genoeg ruimte om afstand te bewaren, te vluchten en om zich te verstoppen. Ook letten de verzorgers er goed op dat alle dieren in het aquarium genoeg gevoederd krijgen. Want dan hebben de vissen nooit honger en is het niet nodig om op elkaar te jagen. Dat is ook de reden waarom alle dieren tegelijk gevoederd worden en elk in een eigen hoekje van het bassin. De barracuda's hebben geleerd dat ze steeds in dezelfde hoek hun eten krijgen, samen met de tarpons. Ondertussen krijgen de haaien in de andere hoeken te eten. Doen we dat niet, dan gaan de overige dieren de etende dieren lastig vallen.

De grote barracuda, de samenvatting

Namen

Latijn	: Sphyaena barracuda
Engels	: Barracuda
Duits	: Barrakuda
Frans	: Bécune

Systematiek

Klasse	: Pisces - Vissen
Orde	: Perciformes - Baarzen
Suborde	: Sphyaenoidei
Familie	: Sphyaenidae
Soort	: Sphyaena barracuda

Uiterlijkheden

Afmetingen	: lengte max. 3 m
Gewicht	: tot zo'n 50 kilo
Maximale leeftijd	: 14 jaar
Top snelheid	: 58 km/u
Kenmerken	: snoekachtig, bedekt met kleine ronde schubben, een verlengde onderkaak en scherpe tanden

Verspreidingsgebied en biotoop

Tropische en subtropische wateren van Grote, de Atlantische en Indische Oceaan, vaak in kustgebieden en langs koraalriffen. Tot 100 meter diepte.

Natuurlijke voeding

Jaagt op in scholen levende vissen, voornamelijk op haringachtige.

Relatie tot de mens

Men beschouwt barracuda's als goed eetbaar. Toch bestaan er vooroordelen tegen het eten ervan. Men denkt namelijk dat het vlees, afhankelijk van seizoen en vangplaats, giftig kan zijn. Die giftigheid wordt veroorzaakt door opname en opslag van de giftige stoffen uit de blauwwieren. Er wordt dan ook niet gevist op de barracuda, behalve voor de hengelsport. De barracuda is geen bedreigde soort.

De barracuda kan de mens als prooi zien en is daarom gevaarlijk, hoewel gelukkig maar weinig echte ongelukken gebeuren.

